

KiG

**Kunst i Guldborgsund
Et pilotprojekt 2021**

Lisbeth Tolstrup

Indhold

Introduktion ... side 3

KiG – Kunst i Guldborgsund. Et pilotprojekt 2021 ... side 4

Guldborgsund Billedkunstråd – i korte træk ... side 4

19. maj 2009 – Godkendelse af vedtægter for BKR ... side 5

Det formelle grundlag – maj 2021 ... side 6

“Kunst er kultur – men ikke al kultur er kunst” ... side 7

Fokus på børn og unge ... side 8

“At kvalificere og målrette” ... side 10

Mulige målgrupper ... side 10

Rammesættende foreningsdannelse ... side 11

Uddannelse – et særligt område ... side 12

Events eller lange seje træk ... side 13

Åbne Ateliærdøre Guldborgsund ... side 13

Galleri – kunsthandel eller privat handel ... side 14

Udfordringer og dialog ... side 16

Den professionelle billedkunst ... side 16

Kortlægning og åben drøftelse ... side 19

Modsætninger ... side 19

Synliggørelse ... side 19

Implementering ... side 20

Handlemuligheder ... side 22

Referencer og Bilag ... side 25

Introduktion

**KiG – Kunst i Guldborgsund. Et pilotprojekt
i regi af Guldborgsund Billedkunstråd**

KiG har som idé sit afsæt i et ønske om at indkredse både en fagligt baseret og aktuel forståelse af billedkunst generelt og udøvende kunstneres virksomhedsformer lokalt.

KiG er et pilotprojekt, der hviler på en særlig ambition om at undersøge muligheden for styrke såvel det professionelle kunstliv i Guldborgsund Kommune som borgernes møde med det.

KiG-projektet har således til formål at identificere et professionelt rettet kunst- og kunstnermiljø. Og gennem dialog, interview og kortlægning at afdække, hvad der vil kunne danne grobund for en mere åben og visionær tilgang til idéudvikling med fokus på kunst som oplevelse og som erhverv.

Arbejdet med KiG har afsæt i mit tilhør til Guldborgsund Billedkunstråd, som jeg har været medlem af i 2020 og 2021, og kan derfor ses som en refleksion over mulige sammenhænge mellem de overordnede mål for Billedkunstrådets arbejde og de bestræbelser, der fremgår af Guldborgsund Kommunes “Kulturpolitik 2019-2022 – Dannelse, frivillighed og fællesskab”.

Denne afsluttende rapport er tænkt som et refleksions- og debatoplæg målrettet såvel det politiske udvalg som det afgående og det kommende Billedkunstråd, der i 2022 kommer til at markere starten på den fjerde rådsperiode i Guldborgsund, der har været med helt fra starten.

Lisbeth Tolstrup

Journalist DJ · Tekstilformgiver

Kunsthistoriker cand.mag.

August 2021

KiG – Kunst i Guldborgsund

Et pilotprojekt 2021

Efter at have deltaget i arbejdet i Guldborgsund Billedkunstråd i godt et års tid, opstod der på et tidspunkt en særlig nysgerrighed i forhold til rækkevidden af BKR's arbejde både i forhold til nogle af de projekter, der tidligere havde fundet sted på initiativ af kommunalt funderede aktører, lokalt forankrede kunstnere og i forlængelse af arbejdet med projekter specifikt rettet mod børn og unge. Vel vidende, at året 2020 ikke kan tages som et typisk eksempel på ret meget på grund af pandemien, gav den gentagne nedlukning og den deraf følgende kulturelle stilstand dog tid til mere visionære overvejelser om fremadrettede ideer og mulige projekter. I det vakuum opstod ideen om et pilotprojekt, der skulle have til formål bl.a. at identificere et professionelt kunst- og kunstnermiljø lokalt forankret, og med det en særlig opmærksomhed rettet mod udøvende kunstneres forskellige virksomhedsformer. Herunder at undersøge muligheden for at styrke såvel det professionelle kunstliv i Guldborgsundområdet som borgernes møde med det. Og endelig at afstikke nogle linjer for målrettet at kunne arbejde med en styrkelse af kunst og kunstnerisk udtryk som afsæt for æstetisk dannelse, oplevelse, samarbejde og erhverv. Disse tanker førte i november 2020 frem til en ansøgning til Kunstpuljen Guldborgsund under overskriften "KiG – Kunst i Guldborgsund. Et pilotprojekt".

Guldborgsund Billedkunstråd – i korte træk

Forud for den seneste kommunalreform blev der i oktober 2002 nedsat en struktur-kommission, der havde til opgave at udforme et oplæg til forenkling af den eksisterende struktur for amter og kommuner. Ved det efterfølgende kommunalvalg i november 2005 blev det fastlagt, at de enkelte kommunalbestyrelser skulle fungere som lokale sammenlægningsudvalg frem til kommunalreformens ikrafttræden 1. januar 2007. Guldborgsund kom til omfatte følgende kommuner på Falster og Lolland: Nykøbing Falster, herunder Toreby Sogn, Nysted, Nørre Alslev, Saksøbing, Stubbekøbing og Sydfalster.

I forarbejdet til kommunalreformen fylder kunst og kultur ikke specielt meget, dog kan der bl.a. læses følgende: "Princippet i arbejdsdelingen på kulturområdet efter kommunal-reformen er, at kommunerne har ansvaret for at yde støtte til områder og institutioner, der har udpræget lokal karakter eller som har en naturlig lokal forankring. Målet med dette er at fremme det lokale engagement i kulturlivet". I et senere afsnit, omhandlende hvilke forpligtelser Staten overtager efter Amterne, nævnes udelukkende

formaliserede kulturinstitutioner – ikke specifikt noget om kunst i relation til kommunens borgere eller udøvende kunstnere. Dog åbnes der op for, at Regionerne får "Mulighed for at igangsætte kulturbegivenheder og kulturelle tilbud, hvor den mere permanente drift kan overtages af andre". (Kommunalreformen 2005, side 25, 31, 43).

Efterfølgende giver Statens Kunstråd (stiftet 2003, afløst af Statens Kunstfond fra 2013) støtte til etablering af kommunale billedkunstråd. "I forlængelse heraf besluttede Guldborgsund Kommune i 2009 at oprette et kommunalt billedkunstråd".

19. maj 2009 – Godkendelse af vedtægter for Guldborgsund Billedkunstråd

I den formelle sagsfremstilling står der bl.a. "Kunstpuljen Guldborgsund, som blev oprettet på Kultur- og Fritidsudvalgets møde den 16.12.2008, har allerede vist sig at være en succes, der på meget kort tid har igangsat en række billedkunstneriske aktiviteter i kommunen, og således kvalificeret borgernes møde med den professionelle billedkunst". Og senere argumenteres der for oprettelsen af et egentligt "kommunalt fagligt billedkunstråd, der med kunstpuljen som økonomisk fundament, kan kvalificere, forankre og udvikle det fremtidige arbejde med kunstpuljen". Dernæst følger en formålsbeskrivelse, der stort set svarer til de formuleringer, der fremgår af de vedtægter, som er gældende i dag. (J.nr. 20.04.00.A16 / Sagsid: 6135721 / KATM / Guldborgsund Kommune).

Som det fremgår af ovenstående, er starten præget af positive toner og der er gjort klar til den første funktionsperiode, der efter kommunalvalget i 2009 kommer til at tælle de følgende fire år (2010-2013). Maleren Carsten Krogstrup blev den første formand for BKR, Espen Brandt-Møller blev næstformand, mens Kristina Ask blev valgt som repræsentant for det nationale kunstmiljø. (Se evt. nedenstående bilag: "Funktionsperioder for og medlemmer af Guldborgsund Billedkunstråd").

Det formelle grundlag – maj 2021

Det formelle grundlag for BKR's arbejde er indkredset i to retningsgivende dokumenter, Vedtægter samt Vision og Handleplan. Senere er det intentionen, at der skal udarbejdes en egentlig kunststrategi.

Vedtægterne er senest gennemgået og revideret af det siddende BKR i januar 2021 og efterfølgende godkendt af Kultur, Fritid og Bosætningsudvalget (20.5.2021). Heri beskrives det formelle grundlag for BKR's arbejde og funktionsområde i forhold til såvel Guldborgsund Kommune som de gældende retningslinjer for arbejdet i lokale billedkunstråd, nærmere beskrevet hos Statens Kunstfond. Den reviderede revision er baseret på tidligere vedtægter af oktober 2015.

Vision og Handleplan har sit udgangspunkt i følgende arbejdsrapport: "Guldborgsund Billedkunstråd: Vision, mål og milepæle 2018-2021" der skal sikre et langsigtet perspektiv og forpligtende mål for rådets arbejde. Herunder "Synliggøre billedkunstens værdi". Blandt den aktuelle periodes fokusområder nævnes "Kunsten i det offentlige rum", herunder intentionen om at arbejde med en konkret strategi for afsætning af midler til kunstnerisk udsmykning ved renovering og nybygning af kommunale bygninger, samt kulturturisme med afsæt i det professionelle kunstmiljø og gerne i samarbejde med det lokale erhvervsliv.

Kunststrategien er i skrivende stund udformet som en foreløbig hensigtserklæring baseret på det primære formål for BKR, nemlig "at kvalificere og målrette borgernes møde med den professionelle billedkunst og gøre den nærværende i hverdagen". Det er desuden ambitionen, at arbejdet kan ske i et tværgående samarbejde med såvel de respektive politiske udvalg, som de tilhørende centre, primært i form af Borger & Branding (Kultur og Fritid), samt Teknik & Miljø (Park og Vej).

Onsdag den 21. oktober 2020 havde BKR foretræde for det politiske udvalg – Kultur, Fritid og Bosætningsudvalget i Guldborgsund Kommune. Efter en kort præsentation af BKR, dets historiske forankring, formelle grundlag og sammensætning rettedes blikket mod "Fokus fremover". Her lagde BKR op til en intensivering af samarbejdet mellem Råd og udvalg under følgende stikord:

- Styrke den æstetiske dannelse lokalt og formelt
- Udvikle BKR's rådgivende funktion – i dialog og proces

- Fastholde den positive position BKR havde fra starten i 2009

Afsluttende blev der formuleret et stærkt ønske om, fra BKR's side – at kunne mødes oftere med det politiske udvalg, også gerne lidt mindre formelt, i en fælles bestræbelse på at udvikle ikke alene en rammesætning for borgernes møde med den professionelle billedkunst, men også for styrke opfattelsen af kunst som kulturelt værdiskabende uanset alder og formelle forudsætninger.

"Kunst er kultur – men ikke al kultur er kunst"

Den 23. november 2019 udgav Guldborgsund Kommune "Kulturpolitik 2019-2022 – Dannelse, frivillighed og fællesskab". Forud for udgivelsen lå et omfattende arbejde med at involvere borgere og fagprofessionelle aktører inden for flere former for kulturorganisering. Trods det, at en del kunstnere og kunstformidlere deltog aktivt i de åbne dialogmøder, kræver det en tæt læsning af kulturpolitikken at få øje på kunst som en handlingsskabende parameter. Fremadrettet kan det diskuteres:

- Om de meget generelle beskrivelser dækker over en manglende viden om eller interesse for værdien af kunstneriske aktiviteter og deres dannelsesmæssige potentiale, set under en kulturpolitisk eller en erhvervsåbnende vinkel.
- Om kunstlivet og dets udøvere selv er for tilbageholdende, når det kommer til involvering og synliggende aktiviteter, der vil kunne inddrage borgere – i alle aldre og med forskellige forudsætninger.
- Eller om det i al enkelhed handler om at gå dybere ind i en åben dialog med det formål at afstikke bæredygtige og praktisk håndterbare rammer for æstetisk dannende oplevelser i samspil med kunstneriske udtryks- og arbejdsformer.

I forordet til Kulturpolitikken henvises til en generelt formuleret kerneopgave, vedtaget i Byrådet og udtrykt i følgende udsagn: "Vi skal styrke borgernes mulighed for at mestre egen tilværelse og i samarbejde med borgerne sikre, at alle kan indgå i relevante fællesskaber." Senere i forordet, der er underskrevet af Martin Lohse, formand for Kultur, Fritid og Bosætningsudvalget, nævnes billedkunst i følgende sammenhæng. "I Guldborgsund har vi dygtige kulturaktører inden for musik, børne- og ungekultur, teater, litteratur, billedkunst og kulturhistorie." (Kulturpolitikken, side 3).

Strukturen i den aktuelle kulturpolitik har følgende tilgange: Et kulturliv, der favner bredt (1), Børn og unge som medskabere af dannelse (2), Frivillighed og kulturoplevelser, der vokser nedefra (3), og som en fjerde tilgang, Synlighed og samarbejde (4).

Under uddybningen af et bredtfavnende kulturbegreb nævnes et ønske om at skabe "et stærkt dannelsesgrundlag for alle kommunens borgere...". Senere i samme afsnit formuleres en intention om "I en synergi mellem sted og aktivitet er målet at åbne op for flere anledninger til møder med kunst og kultur, til fordybelse i stedernes historie og dermed vores fælles identitet". (Kulturpolitikken, side 7-9). Helt i tråd med denne brede tilgang omtales udgivelsen af "Guldkanon – Guldborgsund Kulturkanon" (2017), der hviler på forslag indsendt af lokale borgere. Blandt de 37 udvalgte nedslag i bogen har tre direkte relation til billedkunst. Det gælder det tilbagevendende udstillingsevent Lys over Lolland, Fuglsang Kunstmuseum og Vandtårnet i Nykøbing Falster. Under en skarp optik kan de tre eksempler ses som repræsentative for en privat tilgang til etablering af et kulturevent, en klassisk kulturinstitution med forsknings- og formidlingsforpligtelse, og endelig et uddannelsesprojekt med folkelig tyngde. Dette være ikke nævnt som en kritik af de tre tilgange, men som en illustration af, hvordan borgernes møde med billed- og anden kunst kan iscenesættes.

Fokus på børn og unge

Når det gælder børn og unge, er der i Kulturpolitikken et særligt fokus på dannelse og på brugen af "Dannelsesrygsækken", et projekt iværksat af Guldborgsund Kommune og administreret af Kulturtjenesten, bl.a. med det formål, at alle børn i Lolland og Guldborgsund kommuner fra de 5-6-årige til udskolingseleverne i 9. kl. skal have mulighed for at møde "kunst og kultur på et højt niveau og deltage i en kulturel aktivitet". Desuden omtales en ambition om, at Guldborgsund Kommune en gang om året vil invitere til en national dannelseskongress. Formålet er bl.a. at give rum til "en fælles drøftelse af, hvordan leg, kunst, natur, litteratur og kultur, videnskab, filosofi og pædagogisk praksis kan være med til at give børn og unge kritisk sans, demokratisk forståelse og evnen til nysgerrig refleksion, fordybelse og kreativitet". Mest relevant i sammenhæng med Billedkunstrådets arbejdsopgaver er måske intentionen om at: "Vi tænker professionelle kunstnere ind i arbejdet med kulturel dannelse af børn og unge". (Kulturpolitikken, side 10, 11).

I forhold til ovennævnte kan omtalen af kunst og billedkunst betragtes som et enkelt led i en flerleddet størrelse, hvor det også kan give mening at kaste et blik på formålet for faget billedkunst i folkeskolen, der aktuelt lyder: "Eleverne skal i faget billedkunst udvikle kompetencer til at opleve, producere og analysere billeder. Eleverne skal blive i stand til at iagttage, reflektere og bruge billedsprog i kommunikative og innovative processer. **Stk. 2.** Eleverne skal i arbejdet med plane, rumlige og digitale billeder tilegne sig færdigheder i og viden om kunst, medier og andre visuelle udtryks- og

kommunikationsformer som grundlag for at udtrykke sig gennem billeder og andre visuelle former.

Stk. 3. I faget billedkunst skal eleverne som deltagere i og medskabere af kultur og som del af deres kreative udvikling og æstetiske dannelse udvikle deres kundskaber om kunstens og mediekulturens billedformer, som de fremstår i lokale og globale kulturer". (BEK nr. 1217 af 19/08/2020 – §9: Billedkunst).

Det bemærkes, at der her kun er tale om formålet for det obligatoriske grundfag, der omfatter undervisning i faget fra 1.-6. klasse. Dertil kommer, at der den 30. januar 2019 blev indgået politisk aftale om at gøre billedkunst til et toårigt valgfag med mulighed for at eleverne kan gå op til en afsluttende prøve. Sidstnævnte kan betragtes som en klar styrkelse af de faglige aspekter af faget billedkunst og ikke mindst fagets faglige og erhvervsskabende potentiale i forhold til "kommunikative og innovative processer" set i relation til "lokale og globale kulturer". (Vedhæftet en oversigt over de vejledende timetal for skolefaget billedkunst). Dermed kan Kulturpolitikkens formalæstetiske ambition, i forhold til børn og unge, siges at ligge på linje med de intentioner, der aktuelt er gældende i dansk skolelovning generelt. Det åbne spørgsmål, der rejser sig i forlængelse af den kobling, må naturligt omfatte ideer til projekter, der kan inddrage de "målgrupper i målgruppen", der ikke spontant opsøger kunst eller har kendskab til kunstneriske udtryksformer gennem deres opvækst eller daglige hverdag og gøremål.

Som det kan læses af ovenstående citater fra den aktuelle kulturpolitik, samt de efterfølgende kommentarer, er det en meget bred forståelse af kunst og billedkunst, der bringes i spil og primært i sammenhæng med fokus på børn og unge. Flere af de omtalte pointer og hensigtserklæringer kunne med lige så god ret udfoldes til at omfatte alle borgere i kommunen, både dem, der gerne vil vide mere om kunst og dem, der beskæftiger sig med kunst – uanset om det er i en oplevelseskontekst, på rent hobbyniveau eller professionelt. Til sidstnævnte grupper er der dog en afsluttende bemærkning i Kulturpolitikken, der er værd at hæfte sig ved: "Vi vil desuden arbejde for at skabe et fysisk rum og et samlingssted for professionelle og amatør billedkunstnere i en af Guldborgsunds særlige og karakteristiske bygninger". (Kulturpolitikken, side 18).

“At kvalificere og målrette”

Med endnu en henvisning til formålet for BKR's arbejde, nemlig “at kvalificere og målrette borgernes møde med den professionelle billedkunst og gøre den nærværende i hverdagen”, rejser sig indtil flere væsentlige spørgsmål. Et gælder afgrænsning af de primære målgrupper. Er der tale om konsumenter eller udøvere? Hvem gemmer sig bag fællesbetegnelsen “borgerne”? Er der tale om særlige grupper eller alle, der har interesse i kunst og æstetisk dannelse. Og endelig hvad “professionel billedkunst” egentlig kan og bør omfatte i denne sammenhæng?

Mulige målgrupper

I denne sammenhæng rettes fokus mod voksne borgere, der under en eller flere former interesserer sig for – eller har potentiale til at komme til at interessere sig for – billedkunst som udtryks- og oplevelsesområde, som historisk fundament for æstetiske dannelse eller som potentiel erhvervsmulighed med brandingværdi for hele lokalområdet. I modsætning til fx intentionerne bag udviklingen af Den lille Turisme som bredt favnende (oplæg af december 2019) anses det her for nødvendigt med en form for fokuseret målgruppeafklaring ud fra den simple forforståelse, at ikke alle borgere kan være lige interesserede i det hele. Så tilbage til de potentielle målgrupper.

MALERGRUPPER: Der findes i Guldborgsund indtil flere malergrupper, der i enkelte tilfælde er registreret som foreninger, i andre fungerer som uafhængige grupperinger, hvis medlemmer samles med jævne mellemrum for at male eller afprøve forskellige billeddannende teknikker. Enkelte af grupperne har tradition for en mentorordning, der kan fungere ved, at en anerkendt kunstner kommer på besøg og giver gode råd til gruppens medlemmer om fx farver, komposition eller teknik. I antal tæller malergrupperne typisk mellem seks og 12 deltagere. Der kan være tale om rene amatører eller en blanding af amatører og semiprofessionelle udøvere med fx en række faglige kurser eller højskoleophold bag sig. Flere af grupperne udstiller også jævnligt sammen under deres fælles navn.

📍 De malergrupper, der er registreret i forbindelse med dette projekt ses kun i meget begrænset omfang være registreret formelt i fx GBS' foreningsregister.

KUNSTFORENINGER: En særlig målgruppe for dette projekt udgøres af lokalt funderede kunstforeninger, der kan opdeles i flere typer. En er funderet på en opbygning, hvor en del af medlemmerne nok interesserer sig for kunst, men hvis primære interesse udspringer af glæden ved

selv fx at male billeder, hugge i sten eller formgive i et særligt materiale. Disse kunstforeninger kan have stærke traditioner for at organisere værkstedsbesøg eller kunstrejser, ligesom de indkøber værker til årlig udlodning blandt medlemmerne.

En anden gruppe kunstforeninger er stiftet med tilhør til en arbejdsplads. Det kan være som firmakunstforeninger, hvis økonomi hviler på en kombination af medlemskontingenter og fradragsberettiget støtte, eller institutionsbundne kunstforeninger. I dette regi ses ofte organisering af et antal årlige udstillinger med tilhørende køb af kunst inden for en beskeden ramme og uden direkte forventning om kunst på professionelt niveau.

Endelig findes der de mere traditionelle kunstforeninger, hvis struktur kan hvile på en træklang bestående af udstillings- og værkstedsbesøg, indkøb og særligt tilrettelagte medlemsarrangementer. Samarbejdet med en kunstforening kan være af væsentlig betydning for den enkelte kunstner, primært i form af udstillingsmuligheder, synlighed og aftale om salg, men også som klangbund for forståelsen af et udvidet kunstbegreb.

📍 Ingen af de kunstforeninger, der indgår i empirien for dette projekt ses opført som medlem af Sammenslutningen af Danske Kunstforeninger (www.sdkunst.dk)

Rammesættende foreningsdannelse

Mange foreninger – blandt dem også flere med “kunst” eller “galleri” som stikord i navn eller konstruktion – står opført i det kommunale foreningsregister (forening.guldborgsund.net). En del er dog inaktive, ligesom link til deres oprindelige hjemmeside ender blindt. En grund til at de fortsat står i registeret kan være, at en betingelse for at kunne søge offentlige midler er afhængig af en foreningskonstruktion med tilhørende virksomhedsregistrering (CVR-nr.). Langt de fleste af de aktive foreninger er dannet i en folkelig tradition med “plads til alle” uden krav til særlig viden eller forudsætninger for at opnå medlemskab. Andre er personbårne, sådan at forstå, at der bag et navn eller en registrering findes en enkeltperson, der har valgt at anføre og registrere sin kunstneriske eller formidlingsbærende virksomhed som en forening – endnu en gang er grunden formentlig økonomisk betinget.

Retrospektivt er det værd af bemærke, at fx 'Grafikbiennalen Nykøbing Falster', der første gang fandt sted i 1989, var initieret af Falster og Omegns Kunstforening og blev gennemført i samarbejde med bl.a. daværende Galleri Catalpa (privat gallerivirksomhed, drevet af Hanne Vangsgaard i perioden 1988-2004). Og at biennalen som et lidt specielt særkende blev vist med udstillingssteder ikke mindre end fem steder rundt

om i Nykøbing Falster. At 'Tekstilkavalkaden i Nysted' (1990) fandt sted på privat initiativ og gennemført i et samarbejde mellem initiativtageren (papirkunstner Anne Vilsbøll), den daværende ejer af Ålholm Slot og Nysted Kunstforening. Og at det regionalt funderede kunstprojekt Land Art Lolland-Falster blev afviklet første gang i 2005 i regi af Erhvervsklubben Lolland-Falster NATURLigvis. Projektet opnåede i øvrigt, i henhold til forordet i kataloget, at blive nomineret som et af de 25 bedste regionale udviklingsprojekter, for i sidste ende at blive kåret som den ene af fem prismodtagere ved uddeling af "Olsen Prisen". (Det har efterfølgende ikke været muligt at identificere denne pris). En del af begrundelsen lød: "et innovativt og frugtbart samarbejde mellem kunstnere, landmænd, erhvervsliv og turisme". (Nielsen, 2007, side 7).

De tre eksempler ligger uden for dette projekts fokusperiode, men nævnes til belysning af værdien ved en mulig diversitet i kunstbårne formidlingsaktiviteter og ikke mindst nødvendigheden af at være flere aktører om tilrettelæggelse og afvikling af større projekter. Endelig kan eksemplerne ses som udtryk for, at planlægning og projektudvikling kræver tid.

Uddannelse – et særligt område

Flere af de kunstnere, der kan betegnes som professionelle inden for den ramme, der beskrives af Statens Kunstfond som forudsætning for tildeling af støtte til BKR's arbejde, er uddannet på Kunstakademiet i København eller tilsvarende. Men lokalt er flere autodidakte eller med en beskeden uddannelsesmæssig baggrund. En grund kan være den manglende mulighed for at søge uddannelse her i området. Seminariet for Formgivning, der i sin tid lå i Nykøbing Falster, udbød i flere år en uddannelse på professionsbachelorniveau, med mulighed for at følge en undervisning på en tekstilt rettet linje, en billedkunstnerisk linje eller en grafisk linje. Men efter en ministerielt iværksat evaluering, gennemført af EVA – Danmarks Evalueringsinstitut omkring 2000-2001 blev det besluttet at nedlægge uddannelsen i lighed med tilsvarende uddannelser ved seks ud de otte tidligere håndarbejdsseminarier rundt om i landet. I 2005 blev det sidste hold dimitteret i Nykøbing Falster, uden at der siden er oprettet en tilsvarende uddannelsesmulighed.

I 2013 grundlægges Kunstsolen Guldborgsund. Skolen er organiseret under lov om folkeoplysning og udbyder kurser i forskellige billedkunstneriske teknikker, varetaget af anerkendte kunstnere. Men skolen er ikke akkrediteret som uddannelse og dermed er undervisningen hverken kompetence- eller meritgivende i formel forstand.

Først i 1980'erne etableres Multicenter Syd på Falster som en af mange produktionsskoler rundt om i Danmark. Et særkende blev skolens fokus på levende billedkunst i form af indkøbte kunstværker og en særlig linje målrettet kunstnerisk produktion. Blandt de mere markante tiltag har været produktionsskolens engagement fra omkring 2004 i Vandtårnet i Nykøbing F. Med det som afsæt har der været afviklet en række events og temarettede udstillinger. I 2019 får Produktionsskolen Multicenter Syd en ny form og bliver derefter en del af FGU-LF (Forberedende Grunduddannelse Lolland Falster). Her er der tale om undervisning på grundlæggende alment niveau, hvor der kan vælges tematiske forløb under overskrifter som Turisme, kultur og fritid, samt Musik og kunstnerisk produktion.

Events eller lange seje træk?

Der er i Guldborgsund Kommune en udbredt og vidt forgrenet foreningskultur. Det kommer til udtryk gennem afholdelse af mange arrangementer med individuelle formål og gennem en omfattende interesse inden for et bredt spektrum af emner og aktiviteter. Betragtet lidt ovenfra ser der ud til at være en udbredt interesse for bl.a. sport, lokalhistorie, jagt samt mad- og fødevarer. Stilles der skarpt på kunst, og dermed forbundne aktiviteter, fremstår billedet dog noget mere beskedent. (Se evt. ovenfor: Rammesættende foreningsdannelse).

Med begrebet "event" menes her enkeltstående arrangementer, gerne årligt tilbagevendende, der ofte afholdes over flere dage i modsætning til foreningsbårne aktiviteter med fortløbende virksomhed i form af fx foredrag eller kurser. Blandt de førstnævnte ses fx "Sydhavsøernes Frugtfestival", der afholdes i Sakskøbing, "Nysted Hajkutterfestival" og festivalen over dem alle, når det gælder kunst: "Lys over Lolland". For de tre nævnte eksempler gælder, at de er baseret på en bagvedliggende struktur båret af enkelte ildsjæle, der har formået at danne en bæredygtig foreningsstruktur omkring sig, hvortil der så er knyttet forskellige funktioner, et omfattende arbejde med fundraising og koordinering af frivillige indsatser. En struktur, der nok har en særlig styrke indbygget, men som kan være svær at få indflydelse på for den enkelte kunstner eller borger, ud over muligheden for at komme som gæst eller anden form for lejlighedsvis besøgende.

Åbne atelierdøre Guldborgsund

Da et af formålene med dette projekt er at indkredse "udøvende kunstneres virksomhedsformer" bliver det naturligt at rette blikket mod foreningen Åbne Atelierdøre, der siden 2011 har stået bag et årligt tilbagevendende arrangement med bud til borgere og besøgende turister

rundt om i Guldborgsund. Projektet hviler på en idé om, at kunstnere og kunsthåndværkere hvert år holder åbent hus over en weekend midt i august måned. I de første år var der dog ikke tale om en forening, men en løs konstruktion, der i 2013 blev rammesat som forening, primært af hensyn til muligheden for at kunne søge kommunalt økonomisk tilskud til afholdelse af arrangementet. Der har gennem årene været et skiftende antal deltagere, spændende fra ca. 80 i 2011 fulgt af et fald de følgende år, til omkring 50 i 2013 og siden mere stabilt gennem de seneste år med et deltagerantal på omkring 65.

Som i andre dele af landet, hvor der afholdes lignende arrangementer under overskrifter som fx Kunstrunden, Kunstruten og Ud i Kunsten, er der typisk tale om et folkeligt arrangement med forskellige forventninger til professionalisme. Nogle steder deltager der primært amatører, andre steder er der krav om en form for jurering som forudsætning for deltagelse og atter andre steder kobles der mellem værkstedsbesøg og andre aktiviteter, som fx naturvandring. I Åbne Atelierdøre Guldborgsund spænder deltagerne og deres udtryksformer over hele spektret. Dertil kommer, at der gennem årene er etableret en fast praksis, i form af et årshjul, med tilhørende tidsplan for markedsføring og praktisk afvikling.

Galleri – kunsthandel eller privat handel?

I kunstfaglig sammenhæng er begrebet "galleri" ofte blevet betragtet som synonymt med det lidt gammeldags ord kunsthandel. Det vil sige et sted, hvor kunstnere kan træffe aftale om formidling og salg af deres værker mod en nærmere aftalt kommission til kunsthandleren. Da begrebet "galleri" jo ikke er et beskyttet begreb, kan det dække lidt af hvert. Og det gør det.

Lokalt spænder brugen af betegnelsen "galleri" fra enkeltmandspræsentationer – hjemme eller i lejede lokaler – over virksomheder, der fx kan omfatte udstillinger, primært af egne værker, og kursusvirksomhed, til kollektivt drevne salgssteder. Dertil kommer nogle få professionelt drevne gallerier, der med særlige fokusområder præsenterer kunstnere, der sjældent har lokalt tilhør, men som ligger inden for det enkelte galleris egne retningslinjer.

❗ Det bemærkes, at kun et enkelt af de udstillingssteder, der bruger ordet galleri i deres firmanavn, er medlem af Dansk Galleri Sammenslutning (DanskeGallerier.dk).

Flere anerkendte kunstnere med lokalt tilhør giver udtryk for, at de savner et galleri og ikke mindst en galleriejer, der vil påtage sig at drive et udstillingssted på et kvalitativt højt niveau. Deres primære ønske går på muligheden for at synliggøre deres værker i nogle æstetisk forsvarlige

rammer, der vil kunne tiltrække et regulært kunstpublikum. Et sekundært ønske går på muligheden for en vis indtjening. Men længere inde i diskussionen rejser der sig en vis skepsis, når kommission i størrelsesorden 40-50 % nævnes. En skepsis, der på den ene side kan ses som udtryk for manglende kendskab til, at en sådan praksis eksisterer andre steder i kunsthvervet og at den kan have sine fordele i form af målrettet markedsføring og synliggørelse, men som på den anden side også kan tolkes som et forsvar for en særlig erfaring med selv at sælge – den såkaldte "private handel" eller "staldørssalg" – hvor kunstneren handler direkte med sine kunder og kan give afslag i prisen ved fx mersalg eller andre særlige aftaler.

Efter at have registreret denne modstand hos flere informanter, rettes fokus mod en indkredsning af ønsket om et lokalt "kunstnerhus" måske under den lidt bredere betegnelse "billedkunstens hus". Hvad skal det kunne, hvem skal drive det og skal der være særlige kriterier for brug af huset? Her giver det mening igen at trække på referencen til en af intentionerne omtalt i Kulturpolitikken for Guldborgsund 2019-2022: "Vi vil desuden arbejde for at skabe et fysisk rum og et samlingssted for professionelle og amatør billedkunstnere i en af Guldborgsunds særlige og karakteristiske bygninger". (Kulturpolitikken, side 18).

Udfordringer og dialog

Det siddende Billedkunstråd (2018-2021) har i flere sammenhænge identificeret en række udfordringer, der kan betragtes som bremsende for såvel de positive intentioner for Rådets arbejde med opfyldelse af de flerdelte formål, som for igangsætning af konkrete aktiviteter. Medio 2019 henvendte BKR sig til Statens Kunstfond i den hensigt at opnå en drøftelse og aktiv sparring om forskellige løsningsscenerier. Blandt temaerne i henvendelsen indgik der ønsker om:

- At gøre oplevelsen af kunst til et mere relevant og attraktivt felt i såvel kommunens forvaltning som den politiske ledelse.
- At blive en "aktiv spiller i forhold til kommunens byggeaktivitet", herunder muligheden for at indgå i flere "konsulentopgaver i forbindelse med 1% reglen".
- At flytte BKR's oplevelse af at have en "defensiv tilgang til egen rolle og muligheder" i retning af at kunne "operere mere offensivt".

Blandt løsningsforslagene skriver kunstkonsulent, med tilknytning til Statens Kunstfond, Henrik Jørgensen, efter et besøg i BKR, bl.a. "Kunstrådet kan med stor fordel afsætte tid til at udvikle en egentlig og gennemarbejdet kunststrategi. Det vil hjælpe Kunstrådets medlemmer til at udvikle ideer og til at prioritere medlemmernes arbejdstid, og det vil give bedre og stærkere argumenter for inddragelse af Kunstrådet i kommunale projekter".

(Ref. Henrik Jørgensen: Notat af 3. dec. 2019).

Som det fremgår af ovenstående, er der her fokus på BKR's direkte samarbejde med henholdsvis politikere og embedsværk tilknyttet Guldborgsund Kommune. To andre felter omfatter synlighed og respekt i det kunstfaglige miljø med lokal forankring, samt det helt overordnede formål for rådets arbejde, nemlig: "at kvalificere og målrette borgernes møde med den professionelle billedkunst og gøre den nærværende i hverdagen". (Vedtægter for Guldborgsund Billedkunstråd, § 1, maj 2021).

Den professionelle billedkunst

Et væsentligt omdrejningspunkt i denne sammenhæng er forståelsen af begrebet "den professionelle billedkunst". Et perspektiv udgøres af BKR's kerneopgave, et andet af økonomien, idet Rådets økonomiske grundlag udgøres af en kommunal grundfinansiering som forudsætning for, at der kan ydes tilskud fra Statens Kunstfond. Sidstnævnte er desuden afhængig af, at såvel de to repræsentanter for det lokale kunstmiljø, som en tredje billedkunstner, der repræsenterer det nationale billedkunstmiljø, opfylder

kriterierne for at være professionelle billedkunstnere. Til forståelse af det, skriver Statens Kunstfond følgende: "Et professionelt virke defineres i denne sammenhæng som fuldført uddannelse (BA + MA) fra enten Det Kongelige Danske Kunstakademi, Det Fynske Kunstakademi eller Det Jyske Kunstakademi eller fuldført uddannelse fra et udenlandsk akademi på tilsvarende niveau. Bemærk at kunsthåndværkere ikke sidestilles med billedkunstnere i denne pulje. Autodidakte kunstnere eller kunstnere med en anden uddannelsesmæssig baggrund end kunstakademiernes kan medregnes, såfremt de har et konsekvent billedkunstnerisk udstillingsvirke i professionelle rammer". Og senere: "Medlemmer af BKF defineres også som professionelle billedkunstnere under denne pulje". Sidstnævnte kan ses som en mulighed for kunsthåndværkeruddannede billedkunstnere, optaget i BKF.

(De i svaret anvendte forkortelser henviser til: BA, bachelorniveau (tre års mellemlang videregående uddannelse); MA, i dansk sammenhæng kandidatgrad (to-tre års videregående uddannelse); BKF – Billedkunstnernes Forbund).

Så langt så godt – udfordringen i denne sammenhæng er, at der lokalt i Guldborgsund Kommune kan registreres et ret broget billede, når det gælder forståelsen af at være udøvende billedkunstner på professionelt niveau. I sommeren 2020 opstod der et ønske i BKR om at styrke indsatsen for at få kvalificerede ansøgninger til Kunstpuljen, der er en af flere veje til at fremme lokale aktiviteter på professionelt niveau. Blandt tiltagene var en direkte henvendelse til potentielle ansøgere. Ud fra de kriterier, Statens Kunstfond lægger til grund for deres støtte, kunne der registreres følgende: I selve Guldborgsund Kommune er der otte registrerede medlemmer af BKF. Derudover fandtes seks kunstnere, der tidligere er optaget på listen over professionelt arbejdende kunstnere på hjemmesiden www.guldborgsund-kunst.dk, ét medlem af Kvindelige Kunstneres Samfund og ét medlem af DKO – Danske Kunsthåndværkere og Designere. Ud over de nævnte blev der sendt information ud til fire anerkendte kunstnere uden medlemskab af BKF og fire kunstfaglige aktører inden for udstillings- og formidlingsvirksomhed på højt niveau.

Responserne kan beskrives med et enkelt ord – beskeden! Tre lokalt forankrede kunstnere indsendte enslydende ansøgninger om tilskud til deltagelse i en udstilling uden for kommunen, en fjerde kunstner søgte til et personligt bogprojekt, en femte kunstner søgte til et lokalt pilotprojekt til afdækning af billedkunstnerisk aktivitet, mens der via en kommunalt ansat kulturkonsulent blev søgt supplerende midler til et kunstfagligt projekt målrettet børn og unge i et udsat boligområde. Dermed blev det tydeligt, at informationslinjerne mellem BKR og det lokale kunstmiljø i sig selv udgør

en udfordring. Det kan på det foreliggende grundlag så diskuteres, om formen på ansøgningsproceduren er rigtig og praktisk tilgængelig, om det er muligt at skabe eller styrke en brugbar relation mellem BKR i sin nuværende form og de lokalt forankrede billedkunstnere og endelig om BKR's synlighed bør styrkes ad alternative veje.

Kortlægning og åben drøftelse

Som det fremgår af de beskrivelser, referencer og uddybninger, der ligger til grund for det aktuelle pilotprojekt, tegner der sig et noget broget billede af BKR's klangbund og aktionsradius. Det er vigtigt i denne sammenhæng at understrege, at KiG-projektet har et særligt fokus på kortlægning af det lokalt forankrede kunstliv og dermed borgernes optimale muligheder for at møde de professionelt udøvende kunstnere. Og med skyldig hensyntagen til, at den aktuelle periode (2018-2021) i Billedkunstrådet har været præget af medlemsfrafald, konstitueringsproblemer og pandemirestriktioner, rettes blikket nu fremad. Ud fra følgende fire tilgange som pejlemærker lægges op til en drøftelse af modsætninger, synliggørelse, implementering og handlemuligheder.

Modsatninger

Ved flere interviews og dialoger i løbet af mit forarbejde blev det tydeligt, at kun de færreste kunstnere eller kunstopmærksomme borgere kender til BKR i den nuværende form – det gælder med hensyn til sammensætning, opgaver, økonomi og kontaktmuligheder. Flere gav udtryk for en opfattelse af, at Rådets primære opgave må være at købe kunst ind blandt lokalt forankrede kunstnere til brug i institutioner som biblioteker, skoler og plejehjem. Denne opfattelse kan måske ses som en reminiscens af indkøbspolitikken under de hedengangne amtsfunderede kunstråd, som de fungerede før 2007. En praksis der på ingen måde kan sammenholdes med de intentioner og retningslinjer, der er gældende for de kommunalt nedsatte billedkunst, som de har fungeret siden 2009. Men sammenfattende kan registreringen ses som en anledning til at rette fokus på en øget synliggørelse af BKR.

Synliggørelse

En væsentlig forudsætning for at kunne synliggøre BKR i henholdsvis det lokale kunstmiljø, som blandt kommunens politikere, borgere og øvrige kulturaktører, er en præcisering og synliggørelse af Rådets fremtidige identitet. Med henvisning til de gældende vedtægter kan det overvejes, om elementet "igangsætte og støtte" bør kommunikeres kraftigere ud. Både forud for kommende ansøgningsfrister, men også i forhold til projekter initieret af private aktører, der har erfaring med netop synliggørelse og det at søge midler flere steder fra. Dertil kommer en særlig opmærksomhed på, at projektudvikling med tilhørende implementering tager tid og for hvert enkelt projekt kræver sin egen planlægning – og uddelegering af såvel ansvar som konkrete opgaver.

Det har været drøftet i Rådet, om der bør udformes en form for fysisk folder, der kan synliggøre Rådets opbygning og primære funktionsområder, herunder kontaktveje til brug ved henvendelse og ansøgninger. Formålet skulle være at informere ved fx arrangementer for nye borgere i kommunen, ved særlige turistbårne begivenheder og i større eventsammenhænge inden for kunst og kultur.

Brug af presse og SoMe (sociale medier) er afgørende for synliggørelse. BKR bør stå som afsender, mens den praktiske håndtering bør varetages af en person, der under ansvar løbende kan formidle såvel initiativer som informationer i en overskuelig og let tilgængelig form efter aftale med BKR. I den sammenhæng er det afgørende, at det tydeligt fremgår, hvornår der er tale om et projekt iværksat af BKR, støttet af BKR eller anbefalet af BKR.

Implementering

BORGERNES MØDE MED DEN PROFESSIONELLE BILLEDKUNST:

Hvis ambitionen er at yde et æstetisk dannende bidrag til at kvalificere og målrette borgernes møde med den professionelle billedkunst, er det helt nødvendigt med en drøftelse af, hvilket kunstsyn der ligger til grund for forståelsen af begrebet "professionel billedkunst".

- Hvad skal folk opleve, hvordan og med hvilket udbytte?
- Kan det være et mål at opbygge og styrke en grundlæggende viden om fx kunsthistoriske perioder, gerne formidlet via flere medier?
- Bør fokus rettes mod det danske kunsthåndværk og den afsmittning, det har på vores lokale tilhør og forankring?
- Hvordan kan begrebet samtidskunsten og med eksempler på dens værkformer formidles, så det åbner for kvalificerede oplevelser og personlig nysgerrighed?
- Hvilke aspekter af eksperimenterende kunstretninger bør belyses, for at man som kunstinteresseret borger kan opleve glæden ved ny viden?
- Og hvordan kan særlige strømninger inden for kunst – postkolonial kritik, queer art eller out sider art for plot at nævne nogle – synliggøres og eksemplificeres som del af en fremadrettet proces.
- Vil kunstneriske processer kunne danne grundlag for fx en studierække blandt særligt interesserede?
- Endelig kunne "det levende møde" mellem borger og kunstner udgøre et tema.

BYGGE & ANLÆG: Hvis der skal iværksættes en reel implementering af BKR i forhold til rådgivning ved større bygge- og anlægsarbejder på lokalt niveau er der flere konditioner, der skal opfyldes. Fx bør de af Rådets medlemmer, der er i direkte kontakt med de kommunale informationslinjer, orientere om projekter på vej i god tid. I forhold til hvert enkelt projekt vil

det give mening at udpege en særligt kontaktansvarlig i Rådet, der evt. kan være i løbende dialog med den tilknyttede kulturkonsulent. Det stiller krav til det medlem, der går med, men rummer også en mulighed for kvalificering i forhold til værdien af den rådgivende funktion. BKR bør stille midler til rådighed, så den kontaktansvarlige kan være med, som ligeværdig dialogpartner i hele forløb og ikke kun i den sidste og orienterende del af processen.

BØRN OG UNGE: I afsnittet 'Det formelle grundlag' er der et særligt tema omhandlende arbejdet med børn og unge. Det kan overvejes, under hvilke former BKR bør indgå i dialog om dette område og med hvem. Der har gennem årene fra 2009 og frem vist sig en del muligheder i form projekter direkte målrettet børn og unge fra udsatte boligområder, men æstetisk dannelse bør vel være et kraftfelt uanset hvor man kommer fra eller i hvilket miljø man vokser op. I et større samtidskunstnerisk perspektiv har kunst nogle potentialer, der rækker videre end en statisk forankret forståelse af kunst og som på sigt kan vise sig at være et væsentligt og involverende område for BKR's egne initiativer.

LOKALE DIALOGPARTNERE: En farbar vej til synliggørelse af BKR i Guldborgsund kan være involvering i lokale kulturprojekter med kunstrelateret potentiale. Bør BKR have som en erklæret ambition at nærme sig nogle af de større kulturaktører i Guldborgsund med henblik på dialog? Og vil der være interesse fra deres side i at samarbejde med BKR? Flere private investorer har gennem nogle årtier udfoldet særlig interesse for at forbinde eksempelvis gastronomi med billedkunst og kulturturisme med kunstbaserede erhvervsmuligheder? Der ses endvidere eksempler på initiativer, der rækker ud efter kunstneriske aktiviteter uden tanke for værdien ved at samarbejde med BKR. Der kan selvfølgelig være nogle kulturbårne forskelligheder mellem traditionel kommunal tænkning og de spilleregler, der gælder i fx det private erhvervsliv og som et tredje perspektiv, de uskrevne regler, der karakteriserer kunstlivet. Men omvendt kan de tre kultursæt i dialog potentielt danne klangbund for nye projekter til glæde og gavn for såvel kunstnere som borgere. Synlig kunst og kunstnerisk praksis har potentiale til at bidrage til såvel styrkelse den lokale identitet som udvikling af nye lokale udtryks- og virksomhedsformer.

Handlemuligheder

Da der her er tale om et undersøgende pilotprojekt afrundes forløbet ikke med en egentlig konklusion, men med en opfordring til at overveje et spektrum af handlemuligheder inden for rammerne af arbejdet i Guldborgsund Billedkunstråd. De enkelte stikord herunder har direkte afsæt i de dialoger og den empiri, der har ligget til grund for arbejdet med at "udforme et pilotprojekt, der kan danne afsæt for et regulært materiale målrettet forskellige brugergrupper i lokalområdet". Der er ikke taget stilling for eller imod de enkelte ideer, men blot tænkt i behovet for at få identificeret nogle ideer og mærkesager, der fremover kan styrke BKR's profil og udadrettede virksomhed.

VISION OG HANDLEPLAN – med henvisning til afsnittet om "Det formelle grundlag" samt "Udfordringer og dialog" lægges op til en revision i 2021 af de to bærende dele, Vision og Handleplan. Det primære formål er at klargøre Rådets egne intentioner, sekundært at bruge indholdet som pejlemærker. På sigt er ønsket desuden at udforme en regulær Kunststrategi, der vil kunne styrke det lokalt forankrede kunstliv, borgernes facetterede møde med professionel billedkunst og rammesætte nye udviklings- og arbejdsformer.

DIREKTE DIALOG – med henholdsvis centerchefen for Borger og Branding og formanden for det politiske udvalg (KFB) er afgørende for en styrkelse af konkrete og effektive handlemuligheder. Formen bør i første omgang være uformel og på sigt mere formaliseret, så BKR får foretræde for et eller flere politiske udvalg minimum fire gange årligt.

DELTAGELSE I DEN ÅRLIGE DANNELSESKONFERENCE – med den primære ambition at blive synlig i de lokale / kommunale drøftelser af emner inden for kultur og kunst, samt at differentiere debatten om billedkunst som værdiskabende element. Sidstnævnte sat i relation til såvel borgere som udøvende kunstnere med lokal forankring.

LOKALT KUNSTNERHUS – her bør BKR som minimum inviteres til at deltage i formuleringen af en strategi for etablering af et blivende sted med udstillings- og mødefaciliteter. Den primære henvisning gælder kulturpolitikens ambition om at ville "arbejde for at skabe et fysisk rum og samlingssted for professionelle og amatør billedkunstnere i en af Guldborgsunds særlige og karakteristiske bygninger". Desuden vil et sådant sted kunne bidrage som en væsentlig markør i kulturturismen fremover.

MASTERCLASSES – som et årligt tilbagevendende projekt fx i samarbejde med kultur-konsulenterne i Guldborgsund Kommune og som en åben mulighed for såvel herboende kunstnere som inviterede kunstnere med særligt tilhør til Lolland-Falster. Det kunne også være i tilknytning / relation til fx særudstillinger på Fuglsang Kunstmuseum eller andre kulturaktørers særlige tiltag. Sammenhæng er en væsentlig parameter i synliggørelse af Guldborgsund som en aktiv kulturkommune, der med udvalgsformand Martin Lohses ord kan styrke positionen som en markant dannelsekommune.

SOMMER KUNSTSKOLE – fx organiseret som en form for sommerhøjskole, hvor der i nogle forløb lægges op til lokal deltagelse (i alle aldre) og i nogle en form for sommerhøjskole, fx organiseret i samarbejde med en efterskole, hvis lokaler står tomme over sommeren, hvor der findes værkstedfaciliteter og hvor folk kan overnatte. Det vil også være naturligt at række ud mod fx Højskolen Marielyst og andre arrangører af kunstfaglig formidling. Eller med endnu et citat fra Kulturpolitikken: "Styrke borgernes mulighed for at mestre egen tilværelse" [...] og "sikre, at alle kan indgå i relevante fællesskaber".

NETVÆRKSDANNELSE LOKALT – at afsøge muligheden for at etablere et lokalt netværk, fx bestående af BKR samt et antal foreninger og enkeltstående kulturaktører med det formål at udvikle nye tilgange til oplevelsen af professionel billedkunst. Stikord kunne være "Sport og billeder", "Stilleben med frugt og grønt" eller aktiviteter som "Maleri i fri luft".

ALMEN SYNLIGGØRELSE og SoMe – som tidligere beskrevet (i afsnittet om synliggørelse) bør BKR snarest muligt fastlægge en strategi for synliggørelse af egen konstruktion, kontaktmuligheder og handletiltag. Det kan fx ske ved at tilknytte en ekstern aktør, der med en vis viden og interesse for kunst kan arbejde digitalt formidlende, mens Rådet selv kan udgive en analog præsentation til brug på kommunens øvrige kulturspots.

NETVÆRKSDANNELSE NATIONALT – i 2022 starter den fjerde periode for de kommunalt nedsatte billedkunstråd efter den seneste kommunalreform og efter kommunalvalget i november 2021. Det kunne give anledning til at invitere til en konference her i Guldborgsund for billedkunstråd fra hele landet med det overordnede formål at drøfte erfaringer, visioner, praksisformer og fremtidigt samarbejde. Et mål kunne desuden være at etablere et mere formaliseret samarbejde med billedkunstråd fra kommuner, der naturligt kan indgå som sparringspartnere for netop Guldborgsund.

DEN KRITISKE MASSE – der kan afsluttende stilles spørgsmål ved, om Guldborgsund Kommune med sine godt 60.000 indbyggere er stor nok til at agere solo i forhold til intentionerne for et lokalt billedkunstråd? Som tidligere nævnt udgør det professionelle kunstliv, målt med Statens Kunstfond målestok, en yderst beskedne kritisk masse. Det kan inspirere til overvejelser over, om der bør arbejdes hen mod en anden konstruktion i form af et tværkommunalt samarbejde, om Rådet bør udvides i antal eller om der kan tænkes nogle alternative samarbejdsformer. Endelig kunne der måske argumenteres for, at Guldborgsund Kommune formaliserer sin brug af Billedkunstrådet fra at være rådgivende til i højere grad at være medbestemmende.

Referencer

Børne- og Undervisningsministeriet: *Bekendtgørelse om formål, kompetencemål, færdigheds- og vidensområder og opmærksomhedspunkter for folkeskolens fag og emner (Fælles Mål)*. BEK nr. 1217 af 19/08/2020

Danmarks Evalueringsinstitut (2001): *Håndarbejds læreruddannelsen*. Danmarks Evalueringsinstitut

EMU – emu.dk. *Billedkunst i folkeskolen*
Elektronisk mødested for undervisere. Danmarks Læringsportal.

Guldborgsund (2019): *Kulturpolitik 2019-2022 – Dannelse, frivillighed og fællesskab*. Guldborgsund Kommune

Indenrigs- og Sundhedsministeriet (2005): *Kommunalreformen – kort fortalt*. Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Jørgensen, Henrik (2019):
Notat vedr. møde med Guldborgsund Kunstråd den 03.12.2019
Ikke publiceret materiale, Statens Kunstfond.

Kunstonline.dk.
Privatejet og -drevet websted med information om bl.a. kunstforeninger.

Nielsen, Rolf (2006): *Land Art Lolland-Falster 2006*
Erhvervsklubben Lolland-Falster NATURLigvis

Olsen, Flemming m.fl. (2020): *Billedkunsten i kommunerne – Potentialer og anbefalinger*. Billedkunstnernes Forbund BKF

Qvist, Katha (red.), (2017): *Guldkanon – Guldborgsund Kulturkanon*. Guldborgsund Kommune.

Sammenslutningen af Danske Kunstforeninger. Etableret i 1944, tæller i dag 23 registrerede medlemsforeninger sdkunst.dk

Statens Kunstråd (2013):
Kunsten at fremme kunsten. Om organisering af kunstfaglig rådgivning og bedømmelse af kunstfaglig kvalitet. Slots- og Kulturstyrelsen / kunst.dk

Funktionsperioder for og medlemmer af Guldborgsund Billedkunstråd

Valgår 2009 Periode 2010-2013	Carsten Krogstrup, formand Espen Brandt-Møller, næstformand Kristina Ask, Møn, nat. repræs. Anne Højer Peteren, repræs. for Fuglsang Kunstmuseum	Repræsentant fra Borger & Branding, Guldborgsund Sekretær: Kathrine Olldag Mazanti Fra nov. 2010: Elisabeth Rafael Kreutzfeld
Valgår 2013 Periode 2014-2017	Espen Brandt-Møller, formand Carina Jo Sivager, næstformand Claudio Bannwart, nat. repræs. Anne Højer Petersen, repræs. for Fuglsang Kunstmuseum	Fra Guldborgsund Kommune: Pernille Møller Nielsen, leder af Plan og Bygnings-afd. frem til 2016 Derefter: Gitte Krogh, parkforvalter. Sekretær: Til okt. 2016: Elisabeth Rafael Kreutzfeld Derefter: Diana Gerlach
Valgår 2017 Periode 2018-2021	Formand 2018: Kristoffer Glyholt Fra 2019: Allan Axelsen Fra 2020: Lisbeth Tolstrup, næstf. Claudio Bannwart, nat. repræs. Repræs. Fuglsang Kunstmuseum: Anne Højer Petersen, indtil 2020. Derefter: Tine Nielsen Fabienke	Fra Guldborgsund Kommune: Charlotte Wiberg, Park & Vej Sekretær: Diana Gerlach frem til 2019 Derefter: Julie Damgaard Nielsen
Valgår 2021 Periode 2022-2025	Ultimo 2021 indstilles forslag om fremtidige medlemmer til Kultur, Fritid og Bosætningsudvalget	

Hæderspriser uddelt af Guldborgsund Billedkunstråd

2010		
2011		
2012		
2013		
2014	Mette og Kristoffer Glyholt præmieres med (5.000,- kr.) for "Opskriften / The Recipe" Land Art projekt i Reventlowparken	
2015		
2016	Carsten Krogstrup (10.000,- kr.)	Heike Arndt (10.000,-)
2017	Allan Axelsen (10.000,- kr.)	Emil Krog (10.000,-)
2018	Stig Weye (20.000,- kr.)	-
2019	Michael Dunk (10.000,- kr.)	Espen Brandt-Møller (10.000,-)
2020	Kunstsolen Guldborgsund (20.000,- kr.)	-
2021		

Vejledende timetal for skole- og valgfaget (VF) billedkunst / Skoleåret 2020-2021

1. kl.	2. kl.	3. kl.	4. kl.	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. kl.	9. kl.	I alt:
30	60	60	60	30	30	60 VF	60 VF	60 VF	450 timer

